І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редакція і Адміністрація: Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 195. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЖОВТНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 25, 1967 No. 195. VOL. LXXIV.

Президент УНР М. Лівицький й інші члени Державного Центру приїжджають до Ню Йорку, візьмуть участь у бенкеті цієї неділі

Микола Лівицький
президент УНР в екзилі

Яків Маковецький
голова Української Національної Ради

Ню Йорк. — З Представництва Державного Центру інформують, що вже цього тижня приїде до Ню Йорку президент Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівицький. Він уже виїхав з Мюнхену до Канади. До Ню Йорку приїжджають й інші члени Держ. Центру в екзилі: голова Української Національної Ради Яків Маковецький та голова Виконавчого Органу УНРади д-р Атанас Фіґоль. Усі вони та віце-президент проф. Микола Степаненко візьмуть участь у Ювілейному Бенкеті, що відбудеться тут з нагоди 50-річчя Української Національної Революції та проголошення Української Народної Республіки вже цієї неділі, 29-го жовтня о год. 5-ій пополудні в залях готелю Статлер Гілтон при 401 Сьомій евеню.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 24 жовтня, 1967

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ Джозеф С. Кларк передбачає, що війна у В'єтнамі скінчиться ще перед виборами в 1968-му році. Він назвав президента Л. В. Джансона „мистцем в політиці", який зможе закінчити війну при конференційному столі ще перед президентськими виборами. Сенатор Кларк є членом Сенатської Комісії Закордонних Справ. Промовляючи в Юніверситі Парку, Па., він сказав: „Я упевнений в тому, що до року не буде стрілянини у В'єтнамі."

12 000 ЕКСПЕРТІВ ВИВЧАЮТЬ СПОСІБ, ЯК збільшити безпеку на шляхах та вулицях. Крайова Рада Безпеки в Шикаґо скликала чотириденну конференцію, члени якої братимуть участь у 200 сесіях, що відбуватимуться у вісьмох готелях. Нараджуватимуться не тільки над безпекою під час їзди автами, коли буває найбільше нещасливих випадків, але і над тим, яким способом зменшити число нещасливих випадків під час праці у фабриках, вдома та під час забав і спорту. Збільшується число населення, і зростає число нещасливих випадків. Крайову Раду Безпеки очолює колишній губернатор із Арізони Говард Пайл.

ПОЛІЦИСТИ В ДЖОРДЖІЇ 22-ГО ЖОВТНЯ полювали на літаючі тарілки, стараючися їх ближче пізнати. Перший побачив два літаючі предмети поліцист на автостраді Джеррі Ґолдін. Один летів на висоті однієї милі, а другий 100 ярдів понад деревами. Під час ночі поліцисти з одинадцятьох місцевостей повідомляли про те, що бачили літаючі предмети. Поліцист із Нюмана „полював" за вогнистою кулею в діяметрі коло вісьмох цалів вісім миль, але не міг її дігнати. Цей предмет то зближався до нього то віддалювався, летячи зі швидкістю 75-ох миль на годину. Вкінці цей предмет піднісся вгору, випустивши ясне світло, що освітило дорогу.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ АББА ЕБАН ВЕРНУВСЯ ДО НЮ ЙОРКУ, на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, і заявив на вступі, що затоплення єгиптянами ізраїльського нищильника „Елят" совєтськими ракетами в минулу суботу — це був так „найяскравішого й найповажнішого порушення перемиря". Він признав, що ізраїльський уряд нараджується над „відповіддю" на той інцидент: преса не виключає, що Ізраїль відповість якимсь репресійним наскоком.

РАДІО З КАНТОНУ СТВЕРДИЛО, що в Комуністичному Китаї продовжується заколот. Різні групи комуністів, в тому числі й різні гурти з-посеред самих „червоноґвардійців" одні одних поборюють і створюють стан хаосу. Сякий-такий лад втримує армія, проте військові команданти в різних провінціях різно поводяться, будучи очевидячки теж поділеними в підході до Мао Тсе- тунґа і його„ культурної революції".

СОВЄТСЬКА ПРЕСОВА АГЕНЦІЯ ТАСС ЗАПЕРЕЧИЛА ВІСТКУ ПРО ВТЕЧУ ДО ЗДА підполковника з КГБ Євгенія Рунґе. Такого чоловіка — твердить ТАСС — не було в совєтській армії ані тайній поліції (Комітеті Ґосударственной Безопасності). Однак поза таким голим запереченням ТАСС не подав ніяких коментарів, а совєтська преса замовчала цілу ту справу та арештування у зв'язку з утечею Рунґе совєтських шпигунів у Західній Німеччині.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ЗАПРОСИВ НА ДВА ДНІ ДО ЛОНДОНУ французьких журналістів, з заплаченням їм усіх видатків, з ціллю переконати їх, що французький президент Шарл де Ґолль неслушно противиться прийняттю Британії до Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку). Урядові французькі кола вважають цей крок Вільсона за перемовлювання французької преси зайняти опозиційне супроти де Ґолля становище, а сам де Ґолль буцім-то з цього приводу дуже сердитий.

Заарештовані під час демонстрацій у Вашинґтоні не подають своїх прізвищ

Будинки Пентаґону оточені міцним кордоном федерального війська для охорони перед демонстрантами ,які порозтаборювалися на площі перед цим осідком департаменту оборони і командування збройних сил ЗДА.

Оккоквен, Вірджінія. — Під час демонстрацій у Вашинґтоні в суботу і в неділю, 21-го і 22-го жовтня, поліція заарештувала численних осіб, понад 700, та багатьох із них звільнила, визначивши їм грошові кари. Та деякі заарештовані, головним чином дівчата, відмовляються платити грошові кари, воліючи залишитися у в'язниці, а інші не хочуть подати свого прізвища. Одна дівчина називає себе „числом 501". Вона має сидіти в тюрмі, поки не виявить свого прізвища. 21-річна студентка Мишиґенського університету Пенні Ганна зі Ст. Луїс відмовилася заплатити грошову кару та відбуває п'ятиденну кару в'язниці, гадаючи, що вона цим противиться Урядові. Таких, що не хочуть подати своїх прізвищ, є аж 26 юнаків та 7 студенток коледжів або учениць середніх шкіл.

Сенат схвалив законопроєкт про Контрольну Раду Підривної Діяльности

Вашинґтон. — 23-го жовтня Сенат більшістю 65-ох до 10-ох голосів схвалив законопроєкт, який вможливить діяльність Контрольної Ради Підривної Діяльности, яка була зорганізована згідно з законом про внутрішню безпеку з 1950-го року. Ця Рада мала стверджувати, які організації та приватні особи належать до Комуністичної Партії та, згідно з законом з 1950 року, мали реєструватися як підривні організації. Найвищий Суд ЗДА визнав цей закон за незгідний з Конституцією ЗДА, тому Контрольна Рада не могла виконувати своєї діяльности. Такий стан тривав майже два роки. Тепер Конґрес, відкинувши домагання деяких своїх членів, щоб зліквідувати Контрольну Раду, має схвалити новий закон, який уможливить працю цій Раді. Сенат схвалив вже проєкт в цій справі, а Палата Репрезентантів має це зробити в найближчих днях. Численні сенатори заявляли під час дебат над цим законопроєктом, що недавні протести проти війни у В'єтнамі виявляють, що треба закону, який дозволяв би мати контролю над комуністами. Згідно з новим законом Контрольна Рада мала б право на внесок Департаменту Справедливости вести переслухання та встановити, чи подані особи або організації належать до Комуністичної Партії.

Пассейська Округа УНС відбула наради, плянує нову акцію

Пассейк, Н. Дж. — У рямках посилюваної тепер ювілейної організаційної кампанії Українського Народного Союзу, метою якої є збільшити кількість членства тієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі до 100,000 з нагоди її 75-річчя в 1969-му році, в багатьох громадах відбуваються тепер Окружні Наради Відділів УНС. Відбулися вони минулої неділі, 22-го жовтня, і в Пассейку в приміщенні Українського Народного Дому та з участю головного касира УНС Івана Кокольського. Наради відкрив і ними проводив голова Окружного Комітету п. Новицький, а секретарював п. Марущак, який відчитав також протокол з попередніх зборів. Три Відділи Округи були заступлені на нарадах своїми урядовцями і членами. Округа має шість Відділів та нараховує 1.133 члени. У своїй доповіді п. Іван Кокольський з'ясував ціль і суть теперішньої організаційної кампанії, звертаючи увагу на завдання і обов'язки секретарів та урядовців Відділів у цій кампанії. Він в дальшому зробив короткий перегляд стану і вислідів та виглядів організаційної праці в Окрузі, доказуючи, що ті Відділи, які працюють пляново і систематично, мають найкращі успіхи. До таких належать 44-ий Відділ, секретар якого, п. П. Головачук, до вересня ц.р. здобув для УНСоюзу 31 нового члена, секретар 182-го Відділу п. А. Гнатюк, який здобув 11 нових членів та секретар 394-го Відділу М. Романик, що здобув 3 нових членів, а всі три вони разом виконали приблизно на половину наложену на Округу організаційну квоту. Їм у великій мірі треба завдячувати, що кількість членства Округи постійно збільшується. В дискусії, що відбулася після доповіді, забирали слово П. Головачук, А. Зелінський, А. Гнатюк, І. Влиха, п. Новицький, п. Марущак, п. Михайлишин та ін. Дискутанти виявили бажання, щоб Округа Пассейку мала свого постійного організатора, а в дальшому заторкнено та вияснено такі справи, як злука малих Відділів, забезпечення кандидатів у поборовому віці, справу стипендій УНС, родинних забезпеченевих грамот та ін. Обмін думок і поглядів продовжувався ще після нарад, під час спільної перекуски.

Політика ЗДА щодо В'єтнаму не зміниться — стверджує Джансон

Вашинґтон. — Президент Джансон потвердив в понеділок 23 жовтня ц. р., що політика Уряду супроти В'єтнаму не зміниться. Він заявив це у промові до 500 делеґатів із 62-ох країн, на конференції, яку відбуває що три роки Федерація торговельних, канцелярійних і технічних службовиків; цим разом та конференція відбувалась в Шоргем-готелі у Вашинґтоні. Президент заявив, що ЗДА шукають миру всіма способами, але ті, що розпочали війну у В'єтнамі, не бажають собі закінчити її. „Мир і стабільність в Азії настане тільки тоді, коли аґресори знатимуть, що вони не зможуть покорити інші народи силою". Ті, що спричинили війну у В'єтнамі „тримаються вперто віри, що їх аґресія буде нагороджена — нашим розхитанням, нашою нетерпеливістю, нашою нехіттю витримати на тому шляху". Президент запевнив, що так воно не буде. Водночас він окремим письмом до секретаря оборони Р. МекНамари й генерального прокуратора Рамзея Клерка висловив подяку і признання всім чинникам безпеки і війську за їх поведення під час суботніших і недільних демонстрацій у Вашинґтоні і натаврував демонстрантів за „невідповідальні акти насильства". В тому самому часі віце-президент Гюберт Гомфрі промовляв у тому самому дусі до зібраних в Шератон-готелі у Вашинґтоні 2 500 екзекутивних бизнесменів. Він особливо звернув увагу на конечність застосувати в Азії таку саму політику „стримування" супроти Комуністичного Китаю, як її застосовано в Европі супроти Совєтів. Однак Гомфрі застерігся, що це не є політика, наставлену на „жовту небезпеку", бо вона позбавлена будь-яких расових домішок, та висловив надію, що скорше чи пізніше Комуністичний Китай змінить свою ворожу супроти зовнішнього світу настанову і включиться в нормальне міжнародне життя.

Постала загроза нової війни між Ізраїлем і його арабськими сусідами

Вашинґтон. — Загально вважають, що затоплення в минулу суботу ізраїльського нищильника „Елят" корабельними ракетами совєтського виробу загострило ситуацію на Середньому Сході та погіршило шанси замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Ізраїльський уряд став на становиці, що Єгипет допустився зламання воєнного перемир'я та що затоплення того нищильника є доказом рішення Єгипту й інших арабських країн відновити війну проти Ізраїлю. В заявах кількох найвищих ізраїльських представників, між ними військового міністра Моше Даяна, були недвозначні натяки, що Ізраїль відповість на той єгипетський акт якимись відплатними діями. Ця справа, за твердженням газет, була предметом 55-тихвилинної наради між державним секретарем Діном Раском і ізраїльським міністром закордонних справ Абба Ебаном. Державний секретар буцім-то наполягав, щоб Ізраїль стримався від будь-яких відплатних актів, які насторожили б проти нього міжнародний світ. Єгипет вперто твердить, що „Елят" опинився на єгипетських територіяльних водах і що тому затоплення його було „актом самооборони". Ізраїльці звертають увагу, що як корабель уже поцілено двома першими ракетами, то вдарено в нього ще дальшими трьома ракетами, щоб його обов'язково затопити. Речник Державного Департаменту проголосив заяву, в якій нікого за той „інцидент" не таврується, але висловлюється „жаль", що заінтересовані сторони на Середньому Сході „не виявляють потрібного стримання". Американські військові кола ствердили, що ізраїльський нищильник „Елят" затоплено совєтськими ракетами „Стикс", що їх вистрілюється з кораблів до кораблів на віддаль 20-25 миль, — ті ракети керовані радаром. Єгиптяни заперечують, наче б совєтські техніки вистрілили ті ракети проти „Еляту" і президент Нассер удекорував кількох єгипетських старшин за те діло. Всі араби привітали затоплення „Еляту", як „велику перемогу"',

В Ніґерії продовжується громадянська війна

Енуґу, Ніґерія. — Державне військо Ніґерії здобуло столицю збунтованої Східньої провінції, яка весною цього року проголосила була себе Республіканською Біяфра, 4 жовтня ц. р., але громадянська війна цим не закінчилась. Та столиця, Енуґу, нараховувала раніше 150 000 мешканців, — залишилось тільки коло 500 старців, хворих і немічних, а решту теперішніх мешканців того міста становлять лише вояки державної армії. Здобувши те місто — вони перевели масові грабунки, не пощадивши також помешкання американського консула. Старшини, що виконують функції тимчасових політичних адміністраторів, признають, що масова втеча цивільного населення при наближуванні державного війська створює найповажнішу проблему: місцеве населення, яке належить до племени Ібо, боїться, що державні вояки, здебільша члени північного племени, переведуть нову загальну різню, як це вже бувало в минулому в Ніґерії. Лідер Східньої провінції, який проголосив себе президентом Республіки Біяфри, полковник Одумеґву Оюґву, врятувався з Енуґу і продовжує воювати проти державного війська.

Температура на Венері становить понад 500 ступенів — стверджує Марінер 5

Пасадена, Каліфорнія. — Науковці публікують ті дані, які переслав на Землю американський Марінер 5, який 19-го жовтня летів попри плянету Венеру та фотографував її. Згідно з цими даними Венера — це дуже гаряча плянета з температурою понад 500 ступенів Фаренгайта. Фізик із Стенфордського університету д-р Р. Ешлеман сказав, що Венера це „не пекло — це радніше дірка в пеклі". Атмосфера на поверхні Венери є сім або вісім разів густіша, як на Землі. Оця густота атмосфери спричиняє те, що якби на Венері могла стояти людина, то вона мала б такі оптичні ілюзії, яким не могли б вірити її очі. Людина там могла б, можливо, бачити задню частину своєї голови, і то перед своїм носом. Коли б корабель відпливав від берегів, то людині здавалося б, що він зноситься в повітрю вгору, а не зникає на горизонті.

ПІД ЧАС СИНОДУ ЄПИСКОПІВ У ВАТИКАНІ

У Ватикані продовжується Синод Єпископів Католицької Церкви, в якому бере участь і трьох українських владик: Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви і Кардинал Блаженніший Иосиф Сліпий, Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді ВПреосв. Максим Германюк та Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосв. Амврозій Сенишин, якого і видно на цій фотознимці (перший зліва). Поруч два канадійські римо-католицькі Владики: Архиєпископ Філіп Покок з Торонта та Архиєпископ Джордж Флаґіфф з Вінніпеґу.

Українці взяли участь у Світовому Конґресі Апостольства Мирян

Рим (УПБ). — В днях 11-18 жовтня відувся тут III Світовий Конґрес Апостольства Мирян. У конґресі взяла участь українська делеґація, очолена президентом Українського Християнського Руху, проф. д-ром В. Яневим, який в останніх місяцях поробив низку успішних заходів для признання українським мирянам права національної делеґації. Протекторат над делеґацією обійняв Апостольський Візитатор Українців Кир Іван Бучко. В склад делеґації входили українські миряни з 9-ти країн нашої діяспори у вільному світі, а саме: Франція — проф. д-р В. Янів, проф. д-р Ол. Кульчицький, Дарія Мельникович, Ольга Яцків; Німеччина — д-р М. Заяць, о. д-р І. Гриньох, о. декан І. Леськович; Англія — о. д-р І. Музичка, інж. В. Борецький; Бельгія — проф. д-р інж. П. Зелений; Італія — д-р В. Федорончук; ЗДА — мґр. М. Головатий, д-р П. Демус, д-р Р. Смик; Канада: — Ірина Павликовська, Ірина Малицька; Арґентина — проф. д-р Б. Галайчук; Австрія — мґр. Ю. Костюк, як представник Української Католицької Преси. Від т. зв. невтральної преси присутня була ред. Л. Вітошинська. Треба ще згадати, що два українці-канадці, які є членами канадської делеґації, співділи з українською делеґацією, а саме: інж. В. Дейнека та І. Новосад. Делеґація, яка в сумі репрезентує 10 різних українських об'єднань апостольства мирян, уконституувалася, обираючи заст. голови п. Ірину Павликовську та проф. д-ра Б. Галайчука, а секретарем д-ра М. Заяця і інж. В. Борецького. Делеґація рішила змагати до якнайскорішого створення координаційного тіла: Головної Ради Українських Об'єднань Апостольства Мирян і доручила Президії поробити заходи для реалізації постанови, при чому на зовнішньому відтинку вже тепер вона повинна репрезентувати загал українських організованих мирян. Українські делеґати розділили відповідно ролі, і вони принимали участь у 16 різних „Карфурах" („спільнотах праці").

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НАРАДА В СПРАВІ СКВУ ТА 50-РІЧЧЯ УНР У ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Лос Анджелес. — В суботу і неділю 4 і 5 листопада відбудуться тут над Пацифіком дві імпрези, пов'язані з найбільш актуальними сучасними подіями в українському житті. В суботу, 4-го листопада, відбудеться в авдиторії церкви св. Володимира при 4025 Мелровз евеню о год. 7-ій ввечері громадська нарада в справі Світового Конґресу Вільних Українців. Нараду скликає Український Культурний Осередок при співпраці місцевих організацій. Справи СКВУ реферуватиме член Екзекутиви Підготовного Комітету проф. д-р Матвій Стахів. Наступного дня, в неділю 5-го листопада о год. 5-ій по полудні в залі Українського Народного Дому місцева Українська Громада відзначить 50-річчя Великої Української Національної Революції та відродження Української Державности, влаштовуючи з цієї нагоди Святочну Академію, на якій промовлятиме один з кращих знавців тієї доби українського державного відродження, автор багатьох історичних праць про ті події, проф. д-р Матвій Стахів.

В ТОРОНТІ ВІДБУДУТЬСЯ ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

Збори відбудуться в найближчу суботу, 28-го жовтня 1967 р., в приміщенні церкви с. Покрови, при вулицях Осінґтон і Блур. В зборах повинні взяти участь уряди всіх Відділів УНСоюзу з Торонта і околиці. Збори присвячені організаційним справам, зокрема обговоренню пляну успішного закінчення цьогорічної акції д а л ь ш о ї розбудови УНСоюзу торонтської округи. Доповідатиме головний радний і обласний організатор УНСоюзу Василь Дідюк, який саме повернувся до Торонта з довшої організаційної поїздки по українських громадах на Півночі Канади.

ТЕАТР „ЗАГРАВА" З ТОРОНТА ВИСТУПИТЬ У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо (О.Г.) — В неділю, 29-го жовтня 1967 в авдиторії Муні Джуньйор Гай Скул у Клівленді, о годині 5-тій по полудні виступить театральний ансамбль „Заграва" з Торонта з поставою драматичної поеми Лесі Українки „Кассандра". Два роки тому цей-же ансамбль ставив тут п'єсу „Жанна Д'Арк". Якщо йде про „Кассандру", то вона має всі дані на те, щоб українці стейту Огайо вщерть виповнили театральну залю: велична ідея великої української поетеси, відважні новаторські спроби ансамблю під проводом режисера Юрія Бельського та благородна ціль організаторів: прибуток з імпрези призначений на Фундацію ім. Ярослава Барнича.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Демонстрації без наслідків

Хоч у суботніх і недільних демонстраціях у Вашинґтоні не було ста тисяч учасників, як це бундючно заповідали їх організатори, все ж з'їхались до столиці З'єднаних Диржав поїздами, автобусами й автами кругло 50.000 осіб, щоб виявити своє невдоволення політикою Уряду у В'єтнамі. Вашинґтонські власті дали дозвіл на ту демонстрацію, підтвердивши становище Президента і всієї керівної американської верхівки, що американський громадянин має „право не погоджуватись" і виявляти те непогоджування в межах зобов'язуючих законів. У цьому саме й лихо, що наївно вимагати від авантурників, щоб вони поводились пристойно і в пошані до закону. Зрештою, власті заздалегідь знали — бож і преса одверто про це писала, — що в рядах головного організатора тих демонстрацій, так званого Крайового мобілізаційного комітету для закінчення війни у В'єтнамі, є „також" комуністи. Хід демонстрацій, написи на транспарентах, оклики та провокування зударів з поліцією і військом не залишали ніякого сумніву, хто насправді був у тих демонстраціях заінтересований і хто їх аранжував.

Ці останні масові демонстрації, в детайлях запляновані й переведені, виявили найпершу правду, що всі екстремісти без уваги на свою маскувальну вивіску скоріше чи пізніше перетягають струну. Ідея „штурмувати Пентаґон" і унеможливити в ньому урядування могла зродитися в умах або дуже незрілих, або таких, які свідомо йшли на сутички з поліцією і військом. Якщо ті аранжери сподівалися спровокувати стрілянину на вулицях Вашинґтону, щоб здобути вінець „мучеників за ідею", то мусіли розчаруватись. Збоку поліції і війська не впав ані один постріл, а потурбовані були тільки ті, які пручались, коли тягнули їх до поліційних авт. З-посеред 647 арештованих напевно велику більшість випустять на волю, деяке число дістане невисокі в'язничні й грошові кари за спротив поліції, порушення публічного ладу чи переступлення поліційного дозволу. Внаслідок тактовної, але й рішучої поведінки поліції, скріпленої викликаними до Вашинґтону відділами війська, та арештування найбільших авантурників, демонстрації скінчилися неначе непомітно, залишивши, мабуть, несмак і невдоволення в усіх їх учасників: почавши від недоліткіів, які їхали до Вашинґтону, не здаючи собі спрови з політичної суті в'єтнамської проблеми, поміж студентів, які, попавши між арештованих, матимуть уже „латку" на своїй життьовій кар'єрі, та скінчивши на комуністичних плянувальниках, які мусять усвідомити, що практично не осягнули ніякої цілі.

Мимохіть насувається запит: який глузд робити такі демонстрації, навіщо вони, яку кому вони приносять користь? Бо коли у Ганої північнов'єтнамські комуністичні лідери, не знаючи Америки, її історії і її дійсного устрою, не знаючи психіки американців, можуть вірити, що Америці „знудиться" в'єтнамська війна і американські противники тієї війни таки примусять Уряд відкликати з В'єтнаму війська, то чейже „в'єтніки" і „пісніки" повинні орієнтуватися настільки в дійсності своєї країни, щоб знати, що вони не зможуть стероризувати Білого Дому і Капітолю. Це ще один доказ, що задуми таких демонстрацій родяться не в головах американців, а в закордонних комуністичних центрах.

Коли чужинецькі та доморослі комуністи й різні їхні союзники в боротьбі проти політики Джансона хотіли заманіфестувати свою силу і заімпонувати нею, то вони програли. Велику більшість демонстрантів у Вашинґтоні становили підлітки, учні середніх і високих шкіл, фанатики - пацифісти та нестрижені й неголені „гіппіси", які не хочуть іти до війська. Як твердять усі американські газети, між 50 000 демонстрантів було мінімально осіб понад 30 років життя. Значить, більшість нинішніх мальконтентів, дійшовши до 30-го року життя, напевне помудрішають і змінять свій підхід до проблем власних і своєї батьківщини. Великі групи осіб, які прибули до Вашинґтону, щоб „демонструвати", побачивши, що керма перейшла в руки екстремістів, які ішли походом під Пентаґон, відмежувались і не пристали до них. Цікаво, що до таких тверезіших належала більшість муринів. А контрманіфестації і контрдемонстрації по різних містах Америки виявили, що величезна більшість громадян підтримують антикомуністичне становище Америки у В'єтнамі, підтримують вояків, які там борються в обороні волі.

Очевидно, ті закордонні й крайові чинники, яким залежить на підриванні поваги Америки і її демократії, не припинять своєї авантюрної роботи. Остаточно вони матимуть невдачу, як її мали ті останні демонстранти.

Леонід Полтава

НАЙМОДЕРНІШИМИ МЕТОДАМИ

Кажуть: „Нічого нового під сонцем". Колесо залишається колесом. Годинники йдуть вперед навіть тоді, коли стало відомо, що час — поняття змінне й відносне. Людина, як істота, і надалі така ж безборонна в добу водневих бомб, як вона була безборонною в добу кам'яних сокир.

Однак, поступ є, і після геніяльних винаходів минулого сторіччя, у наш час він найбільше полягає в удосконалюванні винайденого.

Удосконалюється все, комбайн косить і в'яже за десятки людських рук. Літак може брати вже понад сто пасажирів. Безліч прикладів дає нам щоденне життя.

Удосконалюються друзі, вдосконалюються й вороги. Вдосконалюється і головний ворог людства — так званий комунізм, попереду якого, мов та смерть із косою, іде Москва.

Ми всі є свідками процесу намагання розбити моноліт української спільноти у вільному світі. Ми бачимо, як до справедливих вимог расової рівности негрів у ЗДА намагаються долучити і свої облудні гасла комуністи. На засіданнях у Кремлі напевно оплескують кожного нового „пісніка", який, не знаючи, що означає сибірська правда комунізму, втратив природній інстинкт людини захищати не то волю своєї Батьківщини, а навіть свою власну. Ідеалісти - „миротворці" забувають істину, що правда і воля на цій плянеті — неподільні. Але носії неправди і неволі про цю істину не забувають. Вони дедалі більше ускладнюють, рафінують методи боротьби з вільним світом. Нещодавно в Південному В'єтнамі заарештували дівчину — „зразкову католичку", яка не пропускала жадного Богослуження, виявляла радість з того, що втекла з Північного В'єтнаму. Повідомляючи про це за світовою пресою, тижневик „Шлях" з 22 жовтня писав: „Виявилось, що вона не була віруючою, а була вишколеною комуністичною аґенткою, спритно проводила свою роботу, збираючи шпиґунський матеріял і при кожній нагоді пробуючи прихильно інтерпретувати комуністичні заяви та становище в політичних справах. Дівчина з'являлася в різних місцях, залежно від потреби, і своєю „релігійністю" та „патріотизмом" здобувала всюди прихильність та довір'я. Під час переслухань вона розказала, як її вишколювали в таборі для аґентів у Північному В'єтнамі".

Метода, очевидно, не нова, але застосовують її в країні, для якої багато чого в ділянці боротьби з комунізмом є новим.

До справді нового належить такий московський захід: полюючи за душами вихідців із країн Східньої і Середньої Европи або їхніми нащадками у вільних країнах світу, Москва видала гарно оформлену книжку „Амгерлянд" — „Бурштиновий край" англійською мовою, з поміткою: „Рига, Латвійська ССР".

У тому збірнику — твори найкращих латинських поетів, давніх і сучасних, перекладені на англійську мову. Є там патріотичні твори, є любовні, є, ніби між іншим, і кілька про Леніна, партію, „щастя" під большевиками. Розрахунок такий: якщо молоді латиші в англомовних країнах не володіють своєю мовою, то ми їм дамо „Рушничка" англійською, але все таки просунемо свої ідеї.

Совєтська латиська газета „Література ун Максла", а за нею київська „Літературна Україна" з 10 жовтня виразно зазначають: „Бурштиновий Край" помандрує до латишів, які живуть у Англії, Австралії, Канаді, і познайомить їх з культурним життям Радянської Латвії".

Для відповідної інформації про СССР Москва охоче користується послугами деяких американців, канадійців та інших „експертів" від совєтських справ. Крім того, в центрі комуністичної пропаґанди такі статті негайно ж перекладають на різні мови народів СССР і публікують у місцевих газетах для своїх читачів: дивіться, мовляв, що про ваше щасливе життя пишуть американці та інші!..

Не встигла ще висохнути сторінка газети „Маямі Гералд" із статтею Роберта Бойда про відвідини СССР, як уже в „Радянській Україні з 15 жовтня надруковано статтю „В гостях у киянина", що розпочинається так:

„Ню Йорк. 14. (Тарс). У журналіста Роберта Бойда, як і в більшості американців, було неправдиве уявлення про Радянський Союз, почерпнуте з антирадянських пропаґандистських джерел. Та ось він поїхав у Радянський Союз. Відвідання заводів, колгоспів, будинків радянських людей у Москві, Ленінграді, Ростові, Тбілісі, Новосибірську та інших містах відкрили йому очі на радянську дійсність, — визнає Бойд у серії репортажів, опублікованих в газеті „Маямі Гералд". У києві журналіст відвідав сім'ю робітника верстатобудівного заводу Степана Ульяненка. „У Степана, — пише він, — сім оплачених святкових днів і тритижнева оплачена відпустка щороку. Він не боїться, що його звільнять. Він почне одержувати пенсію..."

Словом: дайте лише палець, а Москва вже зуміє відкусити й руку. Р. Бойд захоплений тим, що Степан може їхати кожного року на курорт. Він зазначає, що „вартість однієї путівки 40 долярів за два тижні, від 110 до 165 долярів за 26 днів у санаторії"... Не згадує, що треба ще оплатити транспорт і що навіть під час „курортництва" однієї особи — родина мусить також якось жити вдома. У передруковіперекладі в „Радянській Україні" не згадано, скільки ж той бідний Степан заробляє. Але всю совєтську пресу облетіла нова ювілейно - радісна постанова ЦК КПСС, що з наступного року мінімальна заробітна платня в СССР буде підвищена до 60 рублів на місяць, а мінімальна пенсія — до 25!..

Київське радіо не втомлюється передавати радіолисти-промови від родичів — для українців „за рубежами рідної землі"; не перестають лунати в етері сумовиті українські пісні, часом переплітані ударними совєтськими, але тільки між іншим. Москва знає, що із свідомої української людини на волі вона не зробить комуніста — тому закидає змодернізованого невода: ми заграємо на струнах туги еміґранта, природньої туги за Рідною Землею а де туга, там сльози, а де сльози — там уже легше діяти...

Тому й назва цієї статті — „Наймодернішими методами".

М. І. Мандрика

РОЛЯ КООПЕРАЦІЇ В ДЕРЖАВНОМУ ВІДРОДЖЕННІ УКРАЇНИ

Ідея сполучення свята кооперації зі святом Української Національної Революції оправдана самою історією, бо кооперативний рух в Центральній Україні виріс з революційних визвольних рухів. Ці рухи почалися в російській імперії, яка панувала над Україною, після наполеонівських воєн, що захитали багато деспотичних режимів. Перший вибух революції в Російській імперії стався 150 років тому, в 1825 р. Це було повстання так званих декабристів під проводом російської військової аристократії, яка вимагала „конституції". Підготовлялося воно головно в Україні, а вибух стався в Петербурзі. Повсталі полки були розбиті, а провідники були скарані шибеницею та засланням у Сибір на каторжні роботи. Їх назвав Т. Шевченко „апостолами - мучениками свободи".

Хоч повстання декабристів було жорстоко придушене, революційні рухи зростали в глибокому підпіллі. Перші їх позитивні наслідки з'явилися майже сорок років пізніше. В 1861 році, році смерти Т. Шевченка, цар Олександер II примушений був звільнити селянство з кріпацької неволі, а чотири роки пізніше — завести самоврядування областей і повітів; так зване Земство, в галузі народного господарства, шкільництва, охорони здоров'я і т. ін.

Після цих реформ почала пробиватися в межі імперії, зокрема в Україну, ідея кооперації. Одначе, це були лише перші зернятка.

Проминуло 40 років, поки в Україні зійшов багатий засів кооперації. Цьому сприяла революція 1905 року.

У Російській імперії, яка включала в свої межі не тільки Україну, а й багато інших народів, як уже згадано, зростали революційно-визвольні рухи. Провідною ідеєю цих рухів було соціяльно - політичне визволення: в самій Росії — від влади поміщиків, яких було 150 тисяч і які були опорою царів та творцями деспотичних урядів, а не-російські народи — українці, латиші, естонці, литвини і інші — до цієї ідеї додавали ще ідею національного визволення від російської влади і чужого політичного та економічного панування. Ці ідеї геніяльно висловлені в творах Т. Шевченка.

Ці визвольні рухи мали соціялістичну ідеологію і елементи, які ними керували, належали до соціялістичних угруповань. Лише на програмах соціялістичної ідеології передбачалося можливість усунення чужого політичного і економічного панування. Треба сказати, що тодішні соціялістичні теорії не були ще так ганебно покалічені московським большевизмом, який в кінці першого року революції терором захопив владу і завів державне рабство, назвавши його соціялізмом.

Перед 1905 роком революційні рухи набрали великого напруження і чекали лише нагоди для вибуху. Такою нагодою стала російсько - японська війна 1904-05 рр. В 1905 році вибухла перша революція в Російській імперії. Вона дала великі здобутки і і ще більші надії: першу конституцію, свободу друкованого слова, свободу культурних і економічних організацій і т. ін. Одначе, царський уряд зібрав свої розпорошені сили і придушив революцію на перших же її кроках: парлямент (Державна Дума) був перетворений із законодавчого тіла на дорадне, заведено цінзуру, а повстання, що вибухали на периферіях імперії, нещадно придушувалися шибеницями та багнетами.

Але на цей раз революційна демократія не повернулася в підпілля, а вийшла на широке поле діяльности, на широку дорогу леґалізованої праці, з тими самими соціяльно - політичними, а у недержавних народів і національно - визвольними цілями. Цією широкою дорогою стала кооперація.

В умовах того часу столицею кооперації стала Москва, яка, в протилежність Петербурґові, була ліберальною. Там створилися, як держава в державі, могутній центр споживчої кооперації — Центросоюз, який охопив всю імперію, фінансовий центр кооперації — Московський Народний Банк, народний університет, як висока школа кооперації; в ньому викладали такі поступові професори, як наш Туган - Барановський, ширячи нові сміливі теорії політичної економії, які до того часу російський уряд не дозволяв.

Україна не шла позаду, бо хоч в Україні (з центром у Києві) не було тієї свободи, що була в Москві, і російський уряд забороняв всякі централізовані українські організації. Тож українські кооператори, щоб обійти заборони і користати можливими свободами, брали активну участь в московських централях, добиваючись там автономних відділів в Україні.

За десять років перед 1917 роком українська кооперація виросла на велику силу. З малого числа кооператив у 1906 р. їх число пішло раптом угору, досягнувши на 1917 р. 1000 з кількома союзами та з мільйоном членства.

Кооперація тоді вважалася високим ідеалом українського відродження. В ній проповідувалось і твердо додержувалось у практиці чесности, відданости, ідеалізму. Ті 10 років моєї праці в кооперації були мені найбільш радісними, надхненними. Виховувалися маси народу для демократичної діяльности, в дусі самоповаги, віри в себе, виковувалася національна свідомість, оживала й культивувалася рідна мова. Кооперативна преса: „Комашня", „Наша Кооперація", „Спільництво" і ін. була живим словом для народу й з народу. З'явилися теорії „кооперативізму", як практичне втілення колишніх соціялістичних теорій в творчу демократичну, засновану на свобідній волі людини і людей форму розвинутої інтеґральної кооперації. Висовувалися ідеї кооперативної державности. На цю тему появилася й моя стаття в останній перед закриттям російською цензурою книжці „Літературно - Наукового Вістника", в 1914 р.

Війна 1914 р. вдарила по кооперації, але не спинила її росту. Прийшла революція 1917 року і застала українську кооперацію добре підготовленою до її великого діла.

Революція проголосила соціяльно - політичне і національно - державне визволення України, що означало перетворення чужого ладу в Україні на новий національний, суверенний лад. В цей час 60% українських земель посідали чужі поміщики, вся цукрова промисловість була в руках головно жидівських компаній, фабрики, копальні і т. д. були в чужих руках; всі фінанси, асекурації, транспорт і т. п. — було чуже.

Чим дійсно новим, своїм, національним відроджена Україна мала це все замінити?

Єдино — кооперацією. І українська кооперація взяла на себе це велике завдання і з честю його виконала.

За короткий час постав Український Кооперативний Банк, як національний фінансовий центр, Сільсько-Господарський Союз — надзвичайно широка організація аґрикультури й індустрії, Союз Споживчої Кооперації — Дніпросоюз — центр національної торгівлі, Кооп. страх — всеукраїнський центр асекурації (страхування), Централ — провідний, плянуючий центр всієї кооперації, нарешті — ОЦУКС — це, так би мовити, дах над усією кооперативною системою, над усім національним господарством — Об'єднання Центральних Кооперативних Союзів. І це все не було лише на папері, всі це було в повному руховії.

Українська Народна Республіка в той час була вже фактом, а її економіка була успішно організована на кооперативній базі.

Прийшла московська навала і розвалила українську державу, а потім і її економічну основу — кооперацію.

Неминучо прийдуть світлі дні відродження. На розвалинах московської червоної імперії буде знову будуватися нова національна господарська система України. Неминуче вона буде кооперативною.

ГОЛОС ЧИТАЧА

Пам'ятаймо про українських будівельників

Присмно читати у „Свободі", що деякі українські громади будують нові церкви, будинки громадського вжитку. Відзначування таких фактів документує нашу активність.

Тільки в останніх двох місяцях „Свобода" вмістила згадки про будову кількох церков та однієї оселі.

Мене, українського господарника, вражає, що всі чинники, пов'язані з будовою нових споруджень, дбають про збірку грошей, про позику в УНС, про українських тостмайстрів, дириґентів, почесних гостей, українських промовців, але ні в одному випадку не було подбано, і це найважніше, щоб українські гроші, зібрані з української громади, віддати в руки українця - будівельника, який спорудив би ці будівлі і при тому затруднив би українського робітника.

Ця господарча несолідарність, розтратність, через яку ми терпимо також наше теперішнє вигнання, обґрунтовується, звичайно, браком довір'я до українського фахівця. Ми знаємо у тих містах українських будівельників, які за державні фонди споруджують 240-родинні (960-кімнатні) хмародери, то й не віримо, що вони не впоралися б з 203 кімнатами оселі.

Знаю тільки три українські будівлі, споруджені нами. Це — православна церква в Ірвінґтоні, Н. Дж., і дві дерев'яні церкви в Гантері та Глен Спей.

Стверджуємо доволі часто, що українські лікарі багатіють. Це завдячується мовному зв'язкові. Запевняємо, що коли б українець міг добре порозумітися чужою мовою, українські лікарі так, як і будівельники, були б уважані за некваліфікованих. Життя показало, що вони одні з найкращих, та й громаді добре мати верству багатих, бо таки жертвують вони на наші потреби, а від п-нів Мекдоналдів нам нічого немає.

Врешті, не можна уважати українця тільки тоді добрим громадянином, коли він приносить свою пожертву чи щадить гроші в українській установі. Його треба доцінювати як фахівця. Інакше матимемо нові будівлі так, як було на Батьківщині, італійських, волоських майстрів.

Маріян Коць
Джирзі Сіті, Н. Дж.

● **У Британії хвиля страйків.** У Лондоні й Ліверпулі від місяця „дикий" страйк у тамошніх корабельних доках. Тепер погрожує залізничний страйк: деякі далекобіжні поїзди вже припинено.

А. Галан

ЩАСЛИВА ОБЛІҐАЦІЯ

Андрій Михайлович Чуйко перебував у стані хронічного безгрошів'я. Проте, це була загальна, так би мовити, епідемічна хвороба, особливо серед дрібних совєтських службовців. Місячна відомість на виплату утримання спочатку тішила зір досить солідною сумою, але потім починалось: податок — ось стільки, культзбір, обліґації, профспілка, Тсоавіяхем... І врешті лишалися „ріжки та ніжки".

А жити було треба. Шлунок вимагав кальорій, плечі — якоїсь, бодай дешевої сорочки, ноги — черевиків, якщо не на шкіряній, то на ґумовій підошві. Знову ж, беручи до уваги 27 років, владно заявляла про свої права романтична сторона: купити для дівчини квиток до кіна, почастувати її тістечком і газованою водою з сиропом. Різних невідкладних витрат було аж по саме нікуди, але всі вони, хоч-не-хоч, відкладалися й чекали на задоволення... в свій час або трохи пізніше...

Особливо неприємно було Андрієві Михайловичу згадувати про те, як він, з дорученням профспілки, виступав на загальних зборах службовців і аґітував за чергову позику.

„Товариші! — кричав Андрій Михайлович — я думаю, що не прийдеться вас довго переконувати. Ви всі свідомі члени профспілки, радянські громадяни, що будують комунізм під керівництвом генія людства, товариша Сталіна. Наша соціялістична країна потребує додаткових коштів. Дамо ж їй ці кошти! Я підписуюсь на двотиж... (у цей час голова президії боляче натиснув Андрієві Михайловичу на ногу.) — Я підписуюсь на свій місячний заробіток і закликаю до того ж усіх членів нашого колективу."

Розуміється, пропозицію було прийнято одностайно, а потім... Як би придалися ці „відрубані" кожного місяця 50 рублів! Андрій Михайлович злісно згрібав розкидані по столі обліґації й кидав у шухляду письмового стола.

— Лежіть! — шепотів він з ненавистю. — Вилежуйтесь! Колись обклею вами стіни в убиральні!

Але все ж таки, при кожному тиражі, Андрій Михайлович діставав свої обліґації й уважно їх перевіряв.

І ось одного разу серед виграшів по індустріяльній позиці трапилось його число... Андрій Михайлович не повірив своїм очам, узяв люпу й наставив її на той номер. Потім ущипнув себе за носа. Може, сниться? Ні, не снилося. Чорним по білому було написано, що на обліґацію номер ось такий припав виграш у 3 000 рублів.

Першою думкою щасливця було: побігти до банку й одержати готівкою ці чудові, наче з неба кинуті, тисячі. Але банк був уже закритий, треба чекати завтрішнього дня. Прийдеться відпроситися з роботи, заради такого випадку, розуміється, відпустять.

Ну й як же було не похвалитись перед колеґами? Андрій Михайлович похвалився й пообіцяв почастувати всіх на славу. Потім пішов до директора.

— Микито Васильовичу, дозвольти відлучитися хвилин на сорок до міста.

— А для чого тобі?

— Та ось, узяти свій виграш у банку...

— Виграш? По обліґації? Скільки ж ти виграв?

— Три тисячі...

— Що? Три? Слухай, Андрію сядь, сядь... Це, брате, така штука, що не можна пройти мимо неї... Дорогий мій, тобі лізе в руки щастя. Ти можеш прославитись на всю область, навіть на ввесь Радянський Союз, ти прославиш наш колектив у цілому... Якраз сьогодні відбудуться загальноміські збори службовців, і ти повинен виступити й заявити, що даруєш свій виграш на оборону країни. Я поговорю з секретарем обкому партії. Ми тебе компенсуємо чимось іншим, не менш цінним подарунком, а цей виграш, друже мій, віддай державі, вона тебе ніколи не забуде.

Що було робити бідному Андрієві Михайловичу? Він блід і червонів, мало не впав зі стільця від потрясення, захлинаючись, пив воду з директорської карафки, мукав щось нерозбірливе, але врешті сказав:

— Я згодний, Микито Васильовичу, що ж, коли треба...

Робота того дня вже ніяк не йшла, та директор її й не вимагав. Він дозволив Андрієві Михайловичу піти погуляти, хоч і на ввесь день, і, до речі, підготуватись до вечірнього виступу.

— Дивись же, Андрію, не підкачай. Ти матимеш слово поза чергою, першим, зараз же за секретарем обкому. Підсип там побільше ентузіязму, обов'язково згадай про досягнення нашого колективу і його керівництва... Словом, ти людина грамотна і вчити тебе не треба.

Андрій Михайлович не витримав і негайно, за останні гроші придбав півлітри. „Буде пахнути ввечері! подумав тривожно, але потім махнув рукою. — Хай пахне! За мої три тисячі хай хоч понюхають!.."

Нерви було придушено й були висловлені всі лайливі епітети, що знайшлися в лайливому лексиконі Андрія Михайловича. „Ах, ідіоте, ідіоте! — шепотів він. — Ну, якого біса попхався ти до директора, для чого сказав йому про виграш? Таж можна було вигадати тисячу причин, щоб відлучитись з роботи. А тепер? Відмовитись? Аякже, відмовишся! Поперше, негайно викинуть з посади, а подруге, складуть тобі таку характеристику, що й місця не знайдеш під сонцем. Ех, ти ж, малохольна мавпо!"

Так чи інакше, увечері Андрій Михайлович, пожувавши чаю, щоб забити алкогольний дух, попростував на загальноміські збори. Директор посилав йому ніжні усмішки, секретар обкому, що ніколи до того часу Андрія Михайловича не помічав, міцно потис йому руку. Він був героєм дня...

Врешті настав час для виступу. Секретар обкому попередив:

— Зараз, товариші, матиме слово знатна особа нашої области, товариш Андрій Михайлович Чуйко. Він працює на скромній посаді бухгальтера в конторі „Шкірсировини", є безпартійним большевиком, але його громадянській свідомості може позаздрити навіть партійний большевик. Прошу, товаришу Чуйко!

Промова Андрія Михайловича була блискуча. Спочатку він виголосив „здравицю" на честь Сталіна. Потім згадав надзвичайно талановитого керівника области, секретаря обкому партії. Далі спинився на відданому і вмілому керівництві директора контори „Шкірсировини". І нарешті заявив про те, що вчора виграв по обліґації індустріяльної позики три тисячі рублів і повністю всі ці три тисячі вносить на дальший розвиток індустріялізації.

Заля гриміла від оплесків. Численна кількість рук тягнулась до товариша Чуйка, вітаючи його з таким благородним учинком. Після зборів секретар обкому, директор контори „Шкірсировини" й ще кілька відповідальних працівників области запросили Андрія Михайловича до ресторану й зовсім безплатно „накачали" там його так,

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО ЛИСТОПАД! ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ!

Спільна українська традиційна молитва у світі — 1-го листопада

За вже встановленою традицією, спільна молитва усіх українців на земній кулі відбудеться для 1-го листопада, в намірені Страдальної Церкви та відродження Християнської України. Щорічний молитовний похід заініційовано вперше 1955 р., — у 25-ліття знищення зовнішніх виявів УАПЦ і в десятиліття арешту Українських Католицьких Владик. Таким чином, наш молитовний похід відбудеться в ц. р. у 13-те і всі ми повинні докласти усіх зусиль, щоб молитовний похід умасовити, щоб не було віодного Українця, який не включився б у нього. Наміремня молитви постійно те саме: за переслідувану Українську Церкву, — за її Керманичів, за наших геройських мучеників, — за всіх, які терплять за Христа на засланнях, по тюрмах, по концтаборах, — за їхню мужність та витривалість у вірі, за їхню віру у перемогу Правди, — за відродження Християнської України, — за нашу єдність і згоду, що приспішать наше відродження, — за наш щасливий поворот на Рідні Землі.

Від хвилини започаткування традиції, провадимо нашу молитву в екуменічному дусі, — і це повністю зрозуміло, бо на Рідних Землях у рівній мірі переслідувані УАПЦ, що й Українська Католицька Церква. Спільна доля Церкви, спільні Мученики за віру предків, кажуть і нам усім спільно молитись за Божий мир на наших Землях, щоб ми могли свобідно жити й визнавати Бога в Україні, як ми йому поклонялися від тисячоліття!

Час молитви — згідно з традицією — синхронізований, — так щоб ми в молитві об'єдналися дослівно в Одній і тій самій Хвилині, де б ми не були.

Час спільної молитви є поєднаний із думкою про Рідні Землі, щоб і там змогли всі помолитися спокійно, коли вони вже вдома, після праці, — чи десь далеко на самоті, де їх не побачить око сексота, ані ніхто не перешкодить. Отже молитва визначена на годину 22-гу в Україні (10 год. вечором). Тій годині відповідає 20-та година середньоевропейського часу, отже 20 година (8-ма вечором) в більшості західньо-европейських країн (які цей звичай започаткували). Інші країни: Англія — 19 год.; Буснос Айрес (Аргентина) та Ріо де Жанейро (Бразилія) — 16 год.; Східні Стейти Півн. Америки та Сх. Канади (Ню Йорк, Філадельфія, Торонто, Монтреал) — 15 год.; Шикаго —14 год; Денвер, Мехіко, Вінніпег — 13 год.; Лос Енджелес та Сан Франціско — 12 год.; Східня Австралія ,Сидней) — 6 год ранку наступного дня (2 листопада); подібно у Новій Зеляндії — 8 год. ранку 2 листопада.

ЦИКЛЬ ДОПОВІДЕЙ У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Управа Т-ва Українських Інженерів, Відділ Н. И., плянує в осінньо-зимовому сезоні влаштувати цикль доповідей на різні наукові теми. Перша конференція відбудеться 4-го листопада о год. 7-ій вечором в Українському Інституті Америки 2 Схід 79-та вул. в Н. Йорку. Доповідатимуть: д-р П. Грицак на тему „Вплив технології на політику та соціологію з історичної перспективи" та інж. Ст. Процюк — „Технічні видання в Україні". Після доповідей дискусія.

110 вояків і старшин УПА одержали Золотий Хрест УПА

Ню Йорк. — Створена з нагоди 25-ої Річниці УПА Капітула Золотого Хреста, під головуванням кол. старшини УПА Мирослава Климка-Яреми, відзначила у суботу 21 жовтня, на Воцьковому Апелі в готелі „Комодор", о 3-ій г. дня, 110 колишніх вояків і старшин Української Повстанської Армії Золотим Хрестом УПА, в подяку за боротьбу проти фашизму і комунізму — за державну незалежність України. Церемонія вручення Золотого Хреста відбулася у присутності прапороносців Товариства кол. вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки, І-ї Дивізії УНА, Революційної ОУН, ООЧСУ і СУМА, голови головної Управи Т-ва кол. вояків УПА ім. Т. Чупринки Миколи Грицкова-Макаренка, голови ГУ Т-ва колишніх вояків УПА в Канаді Миколи Кошика, голови ГУ Братства кол. вояків УПА в Німеччині сотника УПА Миколи Фриза-Верниґори, голови ГУ І-ої Дивізії УНА Василя Забродського, голови ГУ ООЧСУ мгра Івана Винника, голови ГУ СУМА мгра Євгена Гановського та інш. представників. Золоті Хрести УПА вручив відзначеним голова ЦК АБН Ярослав Стецько в асисті старшин-упівців, який у промові до нагороджених підкреслив, що в першу черу цим вшановується цих воїнів УПА ,чиї могили розкидані по просторах України. Він теж підкреслив, що боротьба не закінчена. До зібраних понад 200 осіб промовляв голова Крайового Комітету в ЗДА для вшанування Срібного Ювілею УПА Лев Футала-Лагідний. Між відзначеними Золотим Хрестом були три жінки упівки, які в лавах УПА були санітарками і розвідницями. Церемонія вручення Золотого Хреста УПА закінчилась спільним „Ще не вмерла Україна". В кінці було повідомлено, що батьків, матерів і родичів загинулих бійців УПА буде відзначено Золотим Хрестом на бенкеті, що й відбувся того ж вечора в готелі „Комодор". Між присутніми родинами був батько славного публіциста з лав УПА Йосипа Горнового, п. І. Дяків.

Новий український маляр у Франції

Париж. — Недавно прибув сюди з Польщі молодий маляр і графік Омелян Мазурик, народжений 1937 р. в Брежаві біля Сянока. Закінчивши Краківську Академію Мистецтва в 1964 році, працював багато в літографічній, деревориттній та граверській техніці.

Попри чисто-мистецькі шукання, завжди дуже цікавився українською іконографією та народним мистецтвом і провів багато часу на роз'їздах по Лемківщині, де робив фотографії та рисунки, головно із старих дерев'яних церков. Його власні ікони незвичайно цікаві і при задержанні всіх традиційних прийомів та техніки, вказують на велику індивідуальність мистця.

Батько Омеляна, Михайло Мазурик (1903-1959) народній лемківський різьбар і маляр — його речі в наївно примітивістичному дусі є зібрані родиною і внедовзі мають бути уміщені в спеціяльному музею в Сяноці.

Л. Гуцалюк

Вашингтон, Д. К.

ВІДЗНАЧЕННЯ ВЕЛИКИХ РОКОВИН

Метрополітальний Відділ УККА у Вашингтоні запляпував відзначити Великі роковини 50-річчя Національної Революції в Україні, творення Збройних Сил та 25-річчя Української Повстанської Армії серією імпрез.

У зв'язку з цим відбудеться в суботу, 28-го жовтня 1967 р. в готелі Шератон-Карльтон о год. 7 Святковий Бенкет, на якому будуть канадійський амбасадор, Гості Українського Державного Центру УНР в екзилі, представники американських кологістів, етнічних груп та місцевих українських установ і організацій.

Головним промовцем в українській і англійській мовах буде сенатор з Канади Павло Юзик.

Учасники Визвольних Змагань будуть удекоровані хрестами заслуги, що переведе пан генерал Петро Самутін, ген.-штабу ген.-хорунжий.

В мистецькій частині бенкету виступить відомий басбаритон п. Андрій Добрянський з Ню Йорку.

Ця імпреза запланована як манифестація з приводу 50-річчя Національної Революції в Україні перед чужинецькою піблікою.

В неділю, 29 жовтня плянується зустріч громадянства з сенатором П. Юзиком.

Серію святкувань закінчиться Святковою Академією 21 січня 1968 року з участю нашої молоді та найкращих мистецьких місцевих і позамісцевих сил.

Управа місцевого Відділу УККА просить і закликає ВШ. Громадянство метрополітальної округи міста Вашингтону взяти якнайчисленнішу участь у цих імпрезах. Разом з цим просимо всі довколишні організації не плянувати жадних імпрез у вищезгаданих днях.

По дальші інформації просимо звертатися на адресу відділу УККА: Ukrainian Congress Committee of America, Inc. Washington Metropolitan Branch, P.O. Box 8985, Washington, D.C. 20003, або на число телефону 927-0758 (у вечірніх годинах).

Управа Метрополітального Відділу УККА у Вашингтоні, Д. К.

ЮВІЛЕЙ 25-РІЧЧЯ УПА В ШИКАГО

Українська громада Шикаго та околиць відзначить 25-річчя постання УПА окремим бенкетом у готелі „Шерман Гавз" у суботу 28 жовтня 1967 р. о год. 7:30 веч. Громадський комітет запросив ряд визначних політичних та військових осіб, які вже зголосили свою участь. В програмі бенкету виступлять: проф. Роман Смаль-Стоцький, о. проф. Стенггор, конг. Керстен, адмірал американської Фльоти, полковник летунської бази, воєнний кореспондент з В'єтнаму, амбасадори Китаю, Кореї та Литви, як рівнож представник поневолених Московою народів. Мистецьку частину виповнить соліст - бандурист Володимир Луців з Англії. Під час Бенкету відбудеться вручення грамот Т. Шевченка для заслужених гостей.

С. Г.

Відкриття осіннього сезону в культурно-громадському клюбі в Дітройті

Імпрезовий сезон Культурно-Громадського Клюбу розпочато гарним вечором п. з. „ЕКСПО-67". Це були короткі спостереження і думки про монтреальську виставку, якими поділилися з публікою: д-р В. Витвицький, ред. М. Бажанський, письменник О. Зозуля і від молодшої генерації п-і Гнатчук і панна Камінська. В другій половині вечора інж. Добровольський насвітлив власний кольоровий фільм з виставки. Вечір відкрив і кінцевим словом прозрадив дещо про дальші плянування Клюбу голова Едвард Козак.

До активности Клюбу годиться згадати, що постійна Галерія Образів Клюбу поповнилася новими образами українських мистців. На час т. з. „Днів Кредитівки", які і з нагоди відкриття нового будинку Кредитівки „Самопоміч" на заході міста, виставка образів Галерії відбувається в просторій кімнаті нового будинку.

З днем 28-го жовтня відкривається в К. Г. Клюбі Образотворча Студія. Давно відчувалося потребу такої студії, але не було відповідного приміщення. Проводитиме Студією буде мистець Е. Козак, практичні лекції переводитиме Ярема Козак, маґістер мистецтва з Вейн Університету.

Годиться згадати, що в Клюбі відбувається Курс Кераміки, який ведуть п-ні Я. Сена і п-ні М. Янчишин.

Найближчою імпрезою К. Г. Клюбу буде Авторський Вечір присвячений письменниці З. Парфанович з нагоди нової її книжки „Карусь і ми". Обговорення цієї книжки дасть літературознавець М. Гарасевич.

Н. Н.

● У Франції появилась книжка публіциста й історика Жана-Раймонда Турно п. н. „Трагедія Генерала", в якій автор подає, м. ін. погляди президента де Голля на вбивство президента Джана Ф. Кеннеді. За тією книжкою де Голль має висловитися, що до того вбивства „була причетна" американська поліція і що це поліція заздалегідь вбивство Лі Гарвея Освалда. Де Голль висловлювався при тому дуже песимістично про Америку, яка стає „щораз менше стійкою".

Українці Балтимору підтримують СКВУ

Балтимор (О. З. . В неділю 15 жовтня місцевий Відділ УККА влаштував дискусійний вечір, присвячений СКВУ. В панелю вечора взяли участь д-р Роман Борковський (представник КГЄ), д-р Роман Барановський (голова Відділу УККА у Вашингтоні), якого відповіді на окремі питання, через його відсутність, були відчитані, і д-р Омелян Дирій, голова Т-ва Прихильників УНР у Балтиморі.

Вечір відкрив і ним проводив д-р Юрій Криволап, культурно - освітній референт Відділу УККА, інформуючи присутніх про ціль вечора та заявляючи, що людина в сучасному суспільстві, а в тому і у нашому, повинна бути всебічно інформована про різні проблеми нашої діяльности.

Всі три учасники панелю, а згодом і дискутанти з залі, всецiло підтримали ідею СКВУ та закликали присутніх взяти в ньому масову участь. Як панелісти, так і дискутанти висловили свої критичні замітки до підготови СКВУ та висловили ряд пропозицій й ідей, які б дозволили перетворити цей Перший Конгрес в якнайбільш успішну імпрезу, яка мала б виконати важливу ролю в житті нашої спільноти в діяспорі та в допомозі визвольним змаганням українського народу.

Учасники панелю стверджували, що СКВУ буде успішним, коли в ньому будуть заступлені й візьмуть участь всі прошарки нашого організовано життя й наші Церкви та якщо він буде стимулюючим чинником у розв'язуванні наших спірних справ, коли він нав'язуватиме до традицій УНР та розглядатиме сучасний стан в Україні.

Лише такий СКВУ знайде прихильний відгук в Україні й буде великою підтримкою для наших поневолених братів в їхній боротьбі за свободу.

В дискусії брали участь інж. В. Сушко, О. Хархаліс, д-р А. Лемішка, д-р М. Лабсійчук, інж. О. Стельмах, пані Р. Зелинська, А. Траска.

Шикаго, Ілл.

10-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Школа Українознавства при Осередку СУМА ім. полк. І. Богуна в Шикаго, Середній Південь, відзначає 10-ту річницю існування. 1957 р. з ініціятиви Управи Осередку СУМА та проф. Ю. Сидоровича і бл. п. Данилишина, тодішнього інспектора шкіл українознавства на Іллиной, відновлено дальше існування Школи Українознавства і включено її під опіку Шкільної Ради УКК. Першим директором на протязі кількох років був проф. Ю. Сидорович. Від 1957 р. батьки створили Батьківський Комітет, що старається за учителів, заохочує батьків до співпраці, тих дітей, щоб вивчали українську мову, історію, літературу — словом, культуру своїх батьків. Захоплюю до праці є факт, що в школі українознавства впродовж останніх 10 років дітей ніколи не меншає, хоч нас є мала громада у великому місті Шикаго. До школи українознавства учащають також діти, яких родичі є народжені в ЗДА. В цьому році започаткували новчання 73 дітей. Навчання відбувається в Українській Католицькій Школі при Церкві Різдва Пречистої Діви Марії кожної суботи від 9 рано до 1 пополудні. Комітет затрудніє 6 учителів, які навчають дітей від 1 до 8 народної кляси. Наша громада має також 12 студентів на вищих курсах Школи Українознавства Учительської Громади, що приміщена в школі св. о. Миколая в північній частині міста Шикаго. Оплата за навчання становить від 2 до 3 дол. за дитину. Комітет робить різні імпрези, щоб покрити бюджетову нестачу від 500 до 800 дол. річно.

Праця Комітету знаходить повну підтримку збоку громадянства. Ювілейні Загальні Збори Школи Українознавства відбудуться в неділю 29 жовтня.

П. Х.

ЩАСЛИВА ОБЛІГАЦІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

що прийшлося відправити додому з візником.

А другого ранку директор викликав Чуйка до себе й сказав:

— Андрію, ти молодець! Твій виступ буде повністю надрукований в усіх газетах центрального, обласного й районного маштабів. А ось тобі той подарунок, що я обіцяв.

На бляньковій зі штампом директора контори „Шкірсировини" було написано:

„Завідувачеві майстерні. Виготовити безплатно для товариша Чуйка А. М. пару взуття з кращого матеріялу, за розміром його ноги".

Андрій Михайлович подякував і пішов до свого бухгальтерського столу — робити підрахунки готового шкіряного взуття, що так рідко потрапляє на внутрішній ринок.

ЗАЯВА

Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади в справі відзначення 25-их Роковин Утворення УПА, що його влаштовує Крайовий Комітет покликаний до життя Головною Управою Організації ОЧСУ.

Головна Управа Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади повідомляє українську громаду, що відзначення 25-их Роковин УПА, які влаштовує Крайовий Комітет покликаний до життя Головною Управою Організації ОЧСУ є імпрезою однопартійного характеру і тому наше Об'єднання в ньому участи не приймає. Цей факт заіснував всупереч численним заходам, що були зроблені з нашого боку для спільного відзначення 25-их Роковин УПА. Конкретно під час розмов, що відбулися між представниками нашого Об'єднання та представниками Т-ва був. Вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки-Шухевича, яка є складовою частиною Організації Визвольного Фронту, представники Об'єднання пропонували:

1. Створити надбудівку Крайового Комітету до якого складу входили б кол. Вояки УПА обох організацій.

2. Запросити до почесного комітету усіх членів УГВР, які перебувають на терені США.

3. Розв'язати Капітулу Золотого Хреста Заслуги та створити нову Капітулу Пропам'ятного Золотого Хреста в 25-річчя утворення УПА, до якої входили б на рівному принципі члени обох упівських організацій.

Ставлячи такі пропозиції, ми виходили із заложення, що святкування Роковин УПА повинно бути влаштоване спільно усіми колишніми вояками цієї армії, незалежно від їх теперішніх політичних поглядів чи партійних пов'язань, тому, що УПА була повстанською армією усього українського народу, а не збройною силою будь якої партії чи організації.

Ми керувались також тим, що впродовж усього свого існування на Рідних Землях УПА була політично підпорядкована Українській Головній Визвольній Раді, як політичному центрові боротьби народу і усі перебуваючі на еміграції члени УГВР повинні бути запрошені на святкування 25-их Роковин УПА, як почесні члени.

В кінці, ми вважали, що утворення т. зв. Капітули Золотого Хреста Заслуги є самовільним присвоєнням собі устрових компетенцій УГВР, яка таке відзначення призначала воякам УПА тільки за особливо геройські вчинки у важких умовинах революційної боротьби на українських землях.

У відповіді на наші пропозиції, представники Товариства був. Вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки-Шухевича відкинули дві перші пропозиції в цілому, а в справі Капітули погодились лише на кооптацію кількох членів нашого Об'єднання.

Таке становище представників Товариства унеможливлює нам брати участь у запляюваних ними святкуваннях 25-річчя УПА, бо воно вдаряє в основні принципи побудови українського визвольного руху на Рідних Землях і створює фальшиве враження перед українською громадою наче б УПА була партійною армією.

З вояцьким привітом

О. Герега, голова
М. Озимко, Секретар
М. Омелюсік, ген.-хор.
Ю. Лопатинський, полк.
І. Хома, пор.
І. Дмитрик, ст. вістун
А. Качала, вістун.

КНИЖКИ

Іван МАНИЛО

БДЖОЛА З-ЗА ОКЕАНУ
(Байка)

Вджола на рідні землі
прилетіла
(Бо так хотіла!),
Зустрілась там із Смоличем,
З Драчем
Об'їлась галушками і борщем;
Під курником у холодку
Чи на колгоспному току
Набралася медку...
— Ах, що за Бджілка!
Що за сила!
Воскова вдача — лізе скрізь
без мила...
— У чому ж, друзі, таємниця?
— Червоні крильця!

РАДИМО ПРОЧИТАТИ

Ф. Мелешко: Трьома шляхами $0.65; Осьмачка: Китиці часу $0.50; Гай — „Ельдорадо" (вибране) $0.50; Грінченко: Соняшний промінь $1.55; А. Орел: Словник чужомовних слів (трито) $6.20; Склярєнко: Святослав $2.75; П. Мирний: Повія $2.70; Квітка - Основ'яненко: Пан Халявський $2.30; Кротевич: Київські зустрічі $1.65; І. Манило: Постріли з пера $0.55; Сім і вісім $0.50; Україна сама $0.55. Замовляти: Wolowozar, Box 472 Vineland, N.J. 08300. U.S.A.

Ню Гейвен, Конн.

КОМІТЕТ СВЯТКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ПРИ ПРАЦІ

Після вакаційної перерви Комітет Святкування Української Національної Революції взявся до інтенсивної праці для успішного переведення своїх задумів. Комітет створено ще в лютому ц.р. на зборах представників Організацій міста Ню Гейвену. Його очолює голова Відділу УККА в Ню Гейвені д-р Михайло Снігурович. Секретарем комітету є Іван Заковоротний. До Комітету входять ще Іван Закорчемний, д-р Іван Кизик, майор Олексій Козловський, Михайло Лісевич, Володимир Мандич, мгр. Іван Телюк, д-р Ярослав Туркало, Юрій Цибрівський, пані Василина Шраменко і пані Ростислава Яхницька. Комітет підготовмав велику політичну демонстрацію ,яка відбулася в неділю 22-го жовтня о год. 1-ій. Був це похід із відповідними транспарентами від Українського Народного Дому при Дей стріт 162 до центру міста, де перед пам'ятником героям поляглим в Першій Світовій Війні було по короткій урочистості зложено вінок в пошану поляглим за волю України. 4-го листопада відбудеться бенкет для відзначення Української Національної Революції в залі готелю Парк Плаза з участю політичних та наукових діячів українського і американського світу. Початок бенкету о год. 6-ій вечора. В час бенкету мистецька програма, по бенкеті баль при звуках оркестри Амор. Комітет сподіється, що всі українці Великого Ню Гейвену і сусідніх міст візьмуть участь в цих великих імпрезах.

Н. Н.

У 70-річчя українського поселення в Арґентині

Тому кілька днів ми одержали з Апостолєс, Арґентина, повідомлення, що арґентинські уряди, муніціпальний і провінціяльний, разом з українцями та поляками, хочуть цього року велично відсвяткувати 70-річчя прибуття перших наших і польських колоністів, — це було 28 серпня 1897 р.

З тієї нагоди міський уряд хоче всеціло відновити місто Апостолєс і так залишити якусь конкретну пам'ятку цих святкувань. В Апостолєс нині живе коло 300 українських родин, друге, третє а то й четверте покоління. В околицях Апостолєс живе коло 500 родин, не рахуючи вже подальших колоній. Апостолєс є центром української активности, культури й обряду у цій Провінції. Уряд, бачучи великі заслуги наших рідних у розбудові цієї провінції, вже кілька разів це відзначав, а тепер хоче ще краще це зробити.

За містом, коло військового квартелю, має бути Інтернаціональна Вистава: індустрії, агрикультури, культури та мистецтва. В ній мають взяти участь: українці, поляки, арґентинці, бразилійці, параґвайці та ураґвайці. Підготовою до святкувань займаються оо. Василіяни та СС. Василіянки, з української сторони. Душею всього є Впр. о. Панкртій Нюнька, ЧСВВ, йому помагає Впр. о. Доротей Шимчій, ЧСВВ. Наші плянують зробити свій павільйон, щоб показати українську культуру та мистецтво, національне і релігійне. Крім того, запляновано зібрати старі та вже архівальні культурно-господарські речі, що їх привезли зо собою ще перші еміґранти.

Уряд в 1955 р. був поставив пам'ятник першим нашим поселенцям, при в'їзді до міста, а тепер має збудувати другий монумент у середині міста. Крім того, має відбутися показ етнічної ноші, співу й танців. Наша група молодих юнаків та юначок із Сан Хосе приготовляє танці, а церковний хор з Буенос Айресу має підготовити народні пісні на Концерт, що відбудеться у цю річницю.

Провінція Місіонес це найкраща щодо задержання української культури, мови, обряду. Тут, крім ревних світських священиків: о. Івана Сенишина та о. Степана Вапровича, від 1935 р. працюють ОО. Василіяни. Спочатку їх було два-три, а з прибуттям нових еміґрантів в 1948 р. прибули нові, молоді Василіяни, котрі разом змінили лице тієї Провінції. До того часу всіх наших уважали за австріяків, поляків, чи в найкращому разі — за рутенів, але не за українців. ОО. Василіяни своєю невтомною працею релігійною і культурною причинились до того, що сьогодні вже всі чужинці говорять тільки про „украніянос", що в наших людей розбудилась національна свідомість і всі кажуть ,що вони — українці, що навіть діти другого-третього покоління вивчають нашу мову, культуру. В Апостолєс ОО. Василіяни мають свій Новіціят, Народну Школу для хлопців, Малу Семінарію та друкарню, а СС. Василіянки мають свою Народну Школу для дівчат і тут започаткували свій Новіціят, який згодом перенесли до Берісса. В цій Провінції живе коло 30 000 українців, з того коло 80% католиків, мають понад 30 церков і каплиць.

В. К.

У Чигирині встановили пам'ятник гетьманові Богданові Хмельницькому

Київ. — За проєктом скульпторів - киян М. Вронського і О. Олійника, у м. Чигирині Черкаської області поставлено пам'ятник гетьманові Богданові Хмельницькому. Висота п'єдесталу становить 8 метрів, і приблизно ж такої височини сама бронзова постать гетьмана, на ввесь ріст, у киреї, з булавою в правій руці, про що зазначає київська „Молодь України" з 14 жовтня: „В правій руці він тримає булаву, вказуючи нею на північний схід, вбік Росії". Та ж газета, інформуючи про відкриття памятника з нагоди „Декади російської культури", що тепер відбувається в УССР, подає: „З ім'ям Богдана Хмельницького зв'язана одна із славних сторінок вітчизняної історії, визвольна боротьба українського народу проти гніту польської шляхти, за своє національне визволення, за воз'єднання України з Росією." На п'єдесталі пам'ятника вибито такий напис: „Великий син українського народу, видатний державний діяч і полководець Богдан Хмельницький. Споруджено в 1967 році." Пам'ятник офіційно відкрив голова так зв. Ради Міністрів УССР, відомий із своїх виступів у Канаді Пйотр Тронько, який сказав, перекручуючи й там історичну правду: „Історичною заслугою Богдана Хмельницького, продовжує промовець, є насамперед те, що він, виражаючи споконвічні сподівання і прагнення українського народу, наполегливо добився возз'єднання України з Росією."

ПІВДЕННОАМЕРИКАНСЬКІ ЛАВРЕАТИ НОБЕЛЯ

Королівська Шведська Академія Літератури у Стокгольмі признала Літературну нагороду Нобеля за 1967 рік ґватемальському поетові і дипломатові Міґуелеві Анджелові Астуріясові (з правого боку). Першою південноамериканською лавреаткою Нобеля була чілійська поетеса Ґабрієля Містраль (зліва), яка одержала цю нагороду в 1945 році.

Перший в Америці Волинський вечір

Наші союзянки в Дітройті намітили в своїй програмі влаштування вечорів земель України. Почалось в 1963 р. Полтавським Вечором, 1964 — Гуцульським, цього року 1 жовтня — Волинським, а в пляні є Лемківський і Буковинський. Різноманітність звичаїв і обичаїв, а навіть діялектики на наших землях — сказала у вступі гол. Окр. Ради СУА, п. А. Вокер, — є цікавою цінністю ,а всі вони представляють „одність в різноманітності". Це те саме є в СУА, де члени мають свої погляди й засади, а в своїй єдності представляють силу.

Волинський Вечір вдався дуже гарно, дарма, що в Дітройті волиняків кілька осіб. Але вони зайнялися повністю своєю працею: Тамара Сисак вела програму вечора, Валя Мушинська деклямувала „Слово, чому", Ніна Черняк інсценізувала (разом з п. Є. Василиною) оповідання Людмили Коваленко „Біле Сяйво". Це тріо жінок-волинячок помножилось гістьми з Канади: славний Улас Самчук, старшина УПА п. Віктор Новак, двоє солістів — Петро Черняк і дружина Іраїда, дарма, що вона киянка з походження. В програмі були ще артисти з інших земель: Оксана Балтарович, Віра Чучман, Ліда Терлецька, Віктор Омельченко, Роман і Андрій Василини. „Біле Сяйво" основане на церковному канті „Ой зійшла зоря" і було виведене на тлі Почаївського монастиря і його околиці. Ефектовним був виступ танцювального ансамблю, що його веде від років Іванка Драґінда-Кульчицька. Танці виконувано при акордеоні, що на ньому грав Ст. Заяць.Цікавий був фінал „Тропатяка", тим, що під кінець включилась до нього маестро п. І. Кульчицька серед бурхливих оплесків глядачів. Та ще тим сензаційний, що після цього останнього танцю членкині ансамблю вибігли на залю, розбрелись по ній з пляшками вина, вливаючи його до кубків глядачів. Це був вступ до вгощення всіх кавою і тісточками.

З не-волиняків, брали участь у Вечорі: О. Перецька, голова 81 Відділу СУА, що робив цей Вечір, і яка відчинила його, А. Вокер, співавтор інсценізації Євген Василина, фортеп, акомпаніяторка О. Дубрівна-Соловей і п. Марта Арнольд, заповідачка англ. мовою.

Солістка Іраїда Черняк відспівала низку пісень і арій. Тенор Петро Черняк виконав власну пісню „Волинь, моя рідна країно". В другій половині Вечора Черняки відспівали сольо і дуетами кілька народних пісень ,здебільшого примітивів.

Письменник Улас Самчук дав огляд цілої історії Волині, від старовинної, називаючи її „археологічною копальнею", через княжі часи, через XIV-XVI століття під Польщею, через русифікаційні затії царату і центр „чорної сотні", через короткий час української влади, два десятиріччя ізоляції під Польщею від впливів Галичини, врешті, розповів про німецьку та большевицьку окупації і дії українських повстанців. Волинь виробила в собі князівську поставу, консерватизм. Але, на жаль, це був консерватизм провінції. А все ж Волинь мала силу, українізуючи поляків, росіян і чехів. Несвідома політично за царських часів, вона оздоровилась майже маґічно за Польщі, завдяки її репресіям, а в 2-ій війні націоналізм опанував усі прошарки населення, доказуючи, що ми є, хочемо бути і будемо!

Віктор Новак доповідав про Волинь в 2-ій світовій війні". Згадавши про панічну втечу большевиків і масакру багатьох тисяч українців (лиш у Луцьку 3 860), він зосередився на часах німецьких. Рівне проголосили німці — головним центром України, і тому на Волині відбувались провокації большевиків, їхні висаджування парашутистів тощо. Напівбожевільна політика німців, немилосерні репресії, нищення сіл і людей вогнем і кулями — те все запалило смолоскип боротьби і поставило всіх у лави воюючих: селян, інтеліґентів, жіноцтво, духовенство, навіть підлітків. Там на українських землях з'явилися перші повстанці славна УПА. Доповідач змальовував події, подавав факти, багато трагічних, а ще більше геройських. Але доповідь, на нашу думку, була задовга ,як друга на цьому Вечорі.

На Волинській Виставці ми побачили ткані і вишивані рушники, вишивані блюзки і сорочки, вибиту кораликами за волинським зразком корсетку, ткані серветки і рядно, рисунки замків і церков, ікони (пп. пп. Черняків і Сисаків) та герб Волині (власність п-ва Стебельських). Скромно, але гарно.

В. Нест-вич

Посмертні згадки

ВІРА КРАВЧУК, членкиня Б-ва св. Володимира — 130 Відд. УНС в Ню Йорку, Н. Й., померла по довгій і тяжкій недузі 3-го серпня 1967 р. на 74 р. життя в Лінбруку, Н. Й. Покійна походила з с. Іваčів Долішний, Тернопільський пов., Україна. Залишила в смутку чоловіка Миколу, сина Михайла, 2 сестри, 3 внуки і 3 правнуків. Похорон відбувся 7 серпня 1967 р. з похоронного заведення до Укр. Правосл. Церкви св. Михаїла в Юніондел при участи родини, приятелів і знайомих на цвинтар Оливна Гора.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

● Д-р Статон С. Линд, який на власну руку їздив із ще двоїма такими, як він „марксистами" до Ганою на розмову з Го Чі Міном, дістав був після повороту до Америки „однорічну відпустку" з Єйльського університету. Він переніся до Шикаґо і старався за посаду в тамошньому стейтовому коледжі, але в липні ц. р. рада директорів університетів в стейті Иллиной 5 голосами проти 1 висловилась проти прийняття Линда. Однак тоді підняли крик різні ліберальні організації, між ними й „Комітет для академічної свободи", і „марксиста" Линдена таки прийняли з річною платнею 14.000 дол.

ТАРЗАН, Ч. 5892. „Я помщуся!"

„Зрадник! — засичав Каванда. — Іди геть у джунґлі до своїх братів-гієн ... назавжди!..

Нібоко, скрадаючись, вийшов на край села, а тоді обернувся з останнім словом.

„Дуже добре! — прошипів він задирливо. — Але мої чари ще мають свою силу і я - помщуся! Помщуся!